

TISZTÁS TISZTÁS TISZTÁS

Irány ERDÉLY!

„A szülőföld három szem sárga szilva egy fekete sírkőlapon, és az a gyerekes meggyőződés, hogy miközben a kövön átmelegedett gyümölcsöt majszolgotam (...), dédnagyapáink emlékéből táplálkozom, akikhez lenyúlik a szilvafa gyökere (...) A szülőföld számomra halk, de folyamatos harangzúgás, amely a napfényt ringatja és az aranyló galuskákat a vasárnapi húslevesben...”

(Bálint Tibor: Könyörgés kétségbeesés ellen)

Nyárádmente Marosszék része, a Marosba torkolló Nyárad folyó és forrásvidéke mentén fekszik. Központja Nyárádszereda mezőváros. Nyárádszeredától nyugatra eső alsó részén, a falvak határát tágas, gazdag sík termőföldek alkotják, melyeket napjainkban is javarészt megművelnek. A Nyárádszeredától keletre elterülő Bekecsalja, szűk, völgyekkel tagolt dombvidék, ahol a falvak elsősorban völgyekben, illetve domboldali forrásvidéki katlanokban alakultak ki. Az alsó rész gazdagabb termőföldű településeinek a gabona- és zöldségtermesztés elsősorban Marosvásárhely piacára került – nem véletlenül nevezték többen ezt a vidéket Murokországnak. A bekecsalji falvak gazdaságának alapja a nagyállattartás volt.

A bekecsalji rész falvai nagyrészt elnyújtott halmazos települések, míg a Nyárad szélesebb árterületén álló nyugati falvak inkább utcás, elágazó szerkezetűek, ám ezekben is feltűnnek

halmazos részek. A bekecsalji részen a telkek leginkább soros elrendezésűek, de a rideg állattartás emlékeként feltűnnek baromudvaros fordított telkek is. Az alsó rész falvaiban már gyakoribb a keresztcsűrös elrendezés, sőt a szélesebb telteken párhuzamos vagy csoportos udvarokat is találunk.

A vidék lakóházainak alaprajza a közép-erdélyi fejlődési vonalhoz kapcsolható. Ereszes házakról nem tudunk, a 20. század elejéig a közepes módú és ennél szegényebb lakosok nagy része pitvaros két- vagy háromszatú házakban, a gazdagabbak háromszatú, udvarházat idéző épületekben laktak. A házak vázszerkezetesek. A 19. századtól már talpas-

váz, sövénykitöltésű házak épültek, majd ezt követően az agyagkitöltés a kívülről-belülről a vázra szegezett lécpárok közé került. Ismertek téglá, sőt folyami kő kitöltésű vázszerkezetek is. A tetőforma túlnyomórészt kontyolt, és akárcsak Sóvidéken, magas. A 19. század második felé-

*„Simítsd csak arcod vissza, jóanyám
csupa vérző hús, szikrázó csont mögötte az idő.
A te gyönyörű orcád régóta rásimult a tájra,
két szemedből szivárog a Nyikó, a Küküllő,
homlokod mögött a Hargita
gyorstartáros, málnavészes boltja.”*

Farkas Árpád: Egyszer majd arcom is elkészül

A Nyikómentén született Farkas Árpád versrészletével köszöntöm Önöket, s az erdővidéki portrészorozat megálmodóit, szerzőit, valamint minden Vendégünket, aki megtisztelti jelenlétével a rendezvényt. Nagyon remélem, hogy az alkotók terve sikerül és Székelyföld összes kistáján sikerül megörökíteni azt a csodát, ami szerintem nagyon sokunknak meg van örökítve, igaz nem feltétlenül ilyen-olyan szalagon, hanem anyagtalannul (érzések, ízek, illatok, csendek, tanítások formájában) s őrizzük az emlékek s a szív tisztaszobáiban: ilyenek – meggyőződésem, hogy nem csak – számomra a

nagymamámmal folytatott beszélgetések. S mikor először találtam rá a most bemutatandó sorozatra, nos akkor egy szó jutott eszembe: köszönöm!

S honnan jön ez a tiszta, egyenes beszéd? Most Erdővidékről, melynek települései:

Alsórákos, Bardoc, Erdőfüle, Olasztelek, Székelyszáldobos,

Bölönpatak, Középpajta, Nagybacon, Kisbacon, Bodos

Bölön, Barót, Felsőrákos, Köpec, Miklósvár, Bibarcfalva, Apáca,

Magyarhermány, Szárazajta, Uzonkafürdő, Ürmös, Vargyas, Nagyajta

Benedek Elek, Erdővidék születő, nagyon büszke lenne ezekre az interjúalanyokra, biztos sokan közülük forgatták a Cimborá egy-egy féltve őrzött példányát és az Édes Anyaföldem című Benedek

könyvben is helyet kaphatnának. Ezeknek az embereknek az élete adja, Székelyföld 20. századi történetét, s ad lelkét nekünk, akik hiszünk az Ember nagyszerűségében, akiknek fontos a helytállás, kitartás, hűség, példamutatás, vagy azoknak, akik támpontokat keresnek ebben a nagyon modern világban, amiben élünk!

A könyvbemutató előtt Bárdosi Ildikó népdalénekes, Molnár Miklós népzeneész és Papp István színművész előadása segítségével idézzük meg Székelyföldet, utána pedig a Hajdú Táncegyüttes táncosainak műsora zárja az estét, aminek a végén még nyerhetnek is!

Kívánok kellemes és tartalmas időtöltést!

SZÉKELY EST

Az EJKE bemutatja:
SZÉKELYFÖLD 1000 ARCA - ERDŐVIDÉK
könyvbemutató, tánccal, énekkel

2023. FEBRUÁR 10., 18:00
DELTA MOZI
DEMKEI ÚJKERTI KÖZÖSSÉGI HÁZ
DEBRECEN, JERIKÓ U. 17-19

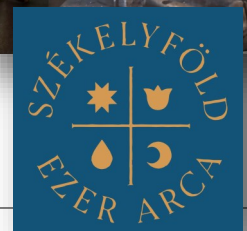
Közreműködnek: A Székelyföld 1000 arca című portréfilm sorozat készítői, Bárdosi Ildikó népdalénekes, Molnár Miklós népzeneész, Papp István színművész valamint a Hajdú Táncegyüttes táncosai
Házigazda: Némethy - Szilágyi Norbert
EGYESÜLETÜNKET ÉS A RENDEZVÉNYTÁMOGATJA:

„Az én kicsi falum kiváltságos falu. Tiszta időben idehallik a ló nélkül szaladó vaskocsi dübörgése. A nagybaconi cserépvetők már hordják is a cserepet a vasútra, s regélik, hogy nagy dicsőség érte a székely cserepet: viszik Pestig, még azon is egy sánta arasszal túl. Felelevenül az 1835-i zsinat emléke, amikor Bodola püspök a nagybaconi templom szószékéről hirdette V. Ferdinánd dicsőségét, akinek uralkodása alatt "bejött" a ló nélkül szaladó kocsi. Keresztes Sámuel székely huszár hitetlenül csóválta fejét, sőt Istent is káromolta mondván: Olyan Isten nincs, hogy azt megcsinálja, íme, megcsinálta - Isten segédelmével - az ember.”

Benedek Elek -

Csata a Bekecsen

A múlt hét végén ötödik alkalommal tartottak Bekecs-napokat. A rendezvény egyik jelentős mozzanataként megkoszorúzták az első világháborúban elesett honvéd katonák sírját. Az alábbi írásunk rövid betekintést nyújt abba, hogy mi is történt tulajdonképpen 1916-ban a Bekecs-tetőn, ahol azóta is több katonasír és lövészárk jelzi, hogy a katonák napokig tartották ott a frontvonalat.

A világháború kitörése után Románia két évig semleges maradt, de az **1916. augusztus 17-én, Párizsban aláírt titkos szerződés** szerint a háborúba való belépés esetén Franciaország, Anglia, Olaszország és Oroszország elismeri Románia Erdélyre vonatkozó követeléseit. A román-magyar határ jórészt a Tisza mentén húzódott volna, a komáromihoz hasonlóan határhíddá vált volna a szegedi Belvárosi híd is. A szerződés 4. cikkelyében ez állt: „Az előbbi cikkben említett területek határai a következőkben állapítatnak meg: a határ leereszkedik a Tisza folyásának mély vonalán, egészen a Tiszának a Szamossal való találkozásától folyásirányba számítva, Vásárosnamény községet Romániának adva. Aztán folytatódik délnyugati irányban, egészen egy Debrecen várostól hat kilométerre keletre fekvő pontig. Ettől a ponttól eléri a Köröst, három kilométerrel a folyó két ágának (Fehér- és Sebes-körös) torkolatától lefelé. Algyő községnek magasságában eléri a Tiszát Szegedtől északra. Orosháza és Békéssámszon községektől nyugatra haladva, s ettől három kilométernyire kis kanya-

rodást tesz. Algyőtől kezdve a vonal lefele halad a Tisza folyásának mély vonalán, egészen ennek a Dunába való torkollásáig, s végül követi a Duna folyásának mély vonalát Románia jelenlegi határáig.” (Nemeskürty, 1988.) A szerződés 5. cikkelye kiköti viszont, hogy **Románia nem köthet különbékét.**

A titkos szerződés aláírása után tíz nappal, augusztus 27-én este, a 11 órakor átadott hadüzenettel egy időben a román csapatok a Kárpátok 18 hágóján átlépték a határt. A váratlan támadást előkészítve az orosz csapatok erős offenzívával az osztrák-magyar hadsereget feltartóztatták a keleti fronton. A Kárpátok hágóit védő, elavult, kiselejtezett fegyverekkel felszerelt idős népfelkelők szemben a váratlan támadás látványos sikereket hozott. 28-án elfoglalták Brassót, majd a fő támadási irány a Székelyföld felé irányult. A székely népfelkelő zászlóaljok minden tőlük telhetőt megtettek falvaik védelmében. A Csíkszeredáért folyó harcokban az 1-es lovas dandár szeptember 9-én indított ellentámadást. Kétnapos küzdelem után az állomány 50-60 emberre apadt. A román csapatok hatnapi kemény csata után szeptember 11-én elfoglalták Csíkszeredát, 15-én bevonultak Székelyudvarhelyre. A népfelkelők ellenállása nem volt

hiábavaló. Az osztrák-magyar alakulatok védelmi harcaiba először egy bosnyák gyalogezred katonái kapcsolódtak be Parajd térségében, majd megérkeztek **a miskolci, illetve a kassai 9-es és 10-es honvéd gyalogezredek.** A galíciai frontról átcsoportosított harcedzett honvéd seregeknek sikerült megállítani az offenzívát. A Bekecs oldalán minden méternyi területért kemény harc dúlt. **A legvéresebb küzdelem a stratégiai fontosságú Bekecs-tető birtoklásáért folyt.** Október 3-án került sor az utolsó rohamra. Az Erdélyt elfoglaló román csapatok támadásba lendültek ugyan, de nem sikerült átütniük a védelmi vonalakat. A sikertelen támadás után a román egységek fokozatosan visszavonultak a Kárpátok vonaláig. A Bekecsen még október ötödikén is voltak harcok. A honvédek a visszavonulást fedező utóvéd egységeket számolták fel rajtaütésszerű hadműveletekkel. S bár az ellenállás sikeres volt a Bekecs-tetőn, az Osztrák-Magyar Monarchia elvesztette Erdélyt, igaz, a korábbi szerződéssel ellentétben nagyobb területet sikerült megőriznie Magyarországnak. Az történt ugyanis, hogy a központi hatalmak seregei november 25-én elfoglalták Bukarestet. Az 1918. március 5-i **Breszt-Litovszkij-béke után május 7-én aláírták a bukaresti békeszerződést. E különbéke megkötésével az 1916. augusztus 17-i titkos szerződés érvényét veszítette, s így a Bekecsen harcoló székely népfelkelők és a felvidéki honvédek falvait átlépték ugyan a trianoni határok, de az offenzíva megállításával és a különbéke megkötésével a Tiszántúlon több mint egymillió magyar menekült meg a kisebbségi sorsától. A Bekecsen elesett honvédek áldozata így nem volt hiábavaló.**

Játék a közösségi médiában

A következő néhány hétben felkerül egy-egy VERS: erdélyi költő, erdélyi témájú verse, kötetből fotózva! Az egyesület oldalára üzenetben várjuk a költő nevét, s a verscímét! A helyes megfejtők között 1 db Erdély-ismereti kártyajátékot sorsolunk ki, ha egy megfejtő van, akkor övé a nyeremény! A nyereményt EJKE- rendezvényen lehet átvenni! 3. Vers: a megfejtéseket 2023. április 20-ig várjuk!

És így tovább...

Melyik, melyik?

Áprily Lajos – Kolozsvári éjjel

Most a hulló eső mindent egyszerre mos,
a fényök karcsú törzse bő létől izmos,
a csángó térde sárral s latyakkal van teli,
rogyó marháját durva szavakkal tiszteli.

A hegyen, mint a vatta, szétfoszló köd kereng
és sűrű füst, amerre a mozdony nyögve ment;
nehezen mássza végig a csúszós síneket
s még jobban feketíti a szürke színeket.

Ideges most a kedves, hogy ennyi feketét
lát s hogy amerre indul, mindenütt sárba lép,
az ágyban forgolódik s ha felkel, nem kacag,
az orrát húzogatja a nedves hullaszag.

Én is sötétben állok, olyan vigasztalan
a föld s az ég, az ember ezektől nyugtalan,
mint csapzott állat nézek a szobában körül,
vigasztalom a kedvest, de arca nem derül.

A naptól nő az élet, a zúgó és szabad,
de három hónap óta nem tudjuk, hol a nap,
s mint csángó, aki reszket s vetését lesve fél,
mi is reszketve várjuk, mit hoz nekünk a tél.

Szemlér Ferenc – Gyimesi eső

A kövezet akácvirágos,
holdfényben áll a sarki bolt.
S nem ismer rám a régi város,
a régi hold.

Kopott követ a régi útnak
riasztó léptekkel verem.
S akácfalombok összesúgnak:
„Nem ismerem . . .“

Tárt ablakon az éjszakába
egy nóta száll, halk, mint az ősz.
S a dal és aki zongorázza,
nem ismerős.

Egy kertajtó kilincse moccan
és visszakoccan: „Idegen . . .“
S rá felbűg rég nem sírt jajokban
az idegem:

Holdas tetők, virághavas tér,
dalok, tüzek, csodák:
nem az enyém többé! — Ahasvér,
gyerünk tovább!

Bágyoni Szabó István – Chagall-vászon Erdélyből, 1944

erdők alá feküdtek az utak
szikkadt teheneink pásztort terelnek
kiveszett játékaikat
keresi egy gyermek
az ég végéből fiát kiáltja
valamelyik antal valamelyik andor
a kis menyhárt fölösleges életét
hajítja haza a don-kanyarból
szomszéd utcából a néma
csorba kannákba visít
a katonaszekereket messzire viszik
érlelődő gyümölcsfák lépdelnek
megtérő gyermekek elébe
csak lyukas fazekakkal játszadozunk
nincsen világvége

93

„A Bekecs-hegység aljában fekvő Nyárádselye eléggé elszigetelt, színmagyar falu. A helybeliek állattenyésztéssel foglalkoznak, a fő közlekedési eszköz a lovak vontatta szekér. A faluban, sőt, messzi vidékén a lószerszámok gyártója, értője, Forrai László, a volt Szovjetuniót hadifogolyként megjárt "Hámos" Laci bácsi. Történetek mesélése, egy hám megvarrása és a kamera előtti "szereplés" közben kirajzolódik egy erdélyi magyar földműves múlt századi, jellegzetes életútja.”

Dokumentumfilm ('11), rendezte: Kacsó Sándor, készítette: Román Televízió (1999)

ben a szalmafedést cseréphéjazatok váltják.

A Nyárad menti udvarokban a sütőházon kívül, tágas csűrök, nagy gabonások, kukoricakasok és ólak álltak. A 19. század végéhez közeli években már elkezdődött egyes funkciók összevonása, a gabonás egy nyitott színnel a sütőkonyhához csatlakozhatott, de előfordult az is, hogy a sütőkonyha vagy éppen a gabonás a háromosztatú ház meghosszabbításába, ezzel egy fedél alá került. Ekkorra már elterjedt szokás volt a kemencetestet a sütőház hátsó falán a szomszéd telke irányába kitolni. Nyárad mentén a csűrépítés megoldásai közel állnak a Sóvidéken tapasztaltakhoz. A pajta és az odor fölötti tetőt, mint máshol is, mintegy méterrel megemelték, de itt ezen a vidéken az így létrejövő részen függőleges oszlopsor köti össze a szarufákat és födémgerendákat. Egyes épületeken ezt a részt András-kötésekkel merevítették. A nyitottság jól biztosította a takarmány szellőzését.

A terület építészetének polgárosodása későn, javarészt a 20. század első évtizedeiben bontakozott ki. Ekkor terjednek el a kiugró résszel gazdagított oldal- és homloktornácós házak, melyek tornácmellvédjét, oszlopait és a kiugró rész háromszögű oromfalát látványosan díszítették. Sajátos a tornácoszlopok kialakítása – csak Nyárad mentére jellemző karakterisztika az oszlop mellvédhez közeli részének cseppszerű faragása. Szintén sajátos a kiugró tornác fölötti oromfalak díszítése. A famegmunkálás mesterfogásainak ismeretét bizonyító, faragott küllők által tartott félkörös mezők a legelterjedtebbek, de feltűnnek a fachwerkes technikára emlékeztető egyedi formák is. Sugaras díszítések, fűrészelt motívumok, erkélymellvéd, iniciálék és évszám egyaránt megjelenhetnek. E gazdag mintakincs a 20. század harmincas, negyvenes éveiben volt a legkedveltebb, de készültek ilyen házak még az ötvenes években is.

Gazdag és sajátos Nyárad mentén a faragott kapuk öröksége. A kapuoszlopok szélesek, a záródás leginkább félkörösre ívelt. A szegélyt apró díszekkel emelték ki, a kapuoszlopok széles lapján szőlőindás motívumok kígyóznak. Fontos kiemelnünk, hogy a bekecsalji falvakban, javarészt egyházi megrendelésre, udvarhelyszéki mesterek által faragott 19. századi székelykapuk is állnak. A kapuk faragásában új fejezetet nyitott az 1925 és 1963 között működő Kajcsa Jakab és kortársa, Nagy László. A dinamikus mélyfaragással és változatos egyházi és világi

szimbólumokkal díszített kapuk Nyárádköszvényesen és szomszédos falvaiban hatottak a kapufaragás hagyományára. Szintén figyelmet érdemelnek a faragott kőoszlopos kapuk, melyek a Bekecsalja legkeletibb falvaiban Nyáradremete és Köszvényes környezetében gyakoriak.

Furu Árpád

(<http://www.kjnt.ro/ertektar/ertek/a-nyarad-mente-nepi-epiteszete>)

Nyárad mente népi építésze sajátos jegyei a 20. század első felében alakultak ki, ezáltal egyike azon tájegységeknek melyeken a magyar nyelvterület népi építészeti táji tagolódásának utolsó fejezetei bontakoznak ki. Nyárad mentén sajátos jegyeknek tekinthetők a kiugró tornácok oromfalának igényes díszítése, a tornácoszlopok faragásának formái, a csűrök faragott díszítései, és a változatos faragott fa és kő kapu örökség.

Kárpátmedencei magyarság

- alkalmi beszéd - szerző: Pap Gy. László

„Iskarióti Júdás, egy a tizenkettő közül elment a főpaphoz, hogy elárulja. Amikor ezek tudomást szereztek róla, megörültek és pénzt ígértek neki. Ezért kereste a kedvező alkalmat, hogy a kezükre adhassa.”

Mk 14, 10-11.

Kedves Atyámfiai, szeretett Testvéreim!

Könnyű visszapillantánunk egy héttel, amikor napot szenteltünk a közös összefogásnak. Feltevődik a kérdés: MIÉRT? A válasz egyszerű: Szükség van rá! Fontos, hogy megint Isten elé vigyük nemzetünk új, sürgető kérését, melyben azt várjuk Istentől, hogy most még inkább óvjon meg bennünket a kiszolgáltatottságtól, a megsemmisítésünkre törekvő külső hatásoktól. Tesszük mindezt azért is, mert, amint köztudott, az ukrán kormány megtette újabb lépését, hogy megtiltsa a magyar lakosság anyanyelvének nyilvános használatát.

Kedves Testvéreim! A legkisebbik gondolatom is másabb annál, hogy politikai síkon kapaszkodjam a jelenlegi helyzet egyik, vagy másik vonulatába, viszont mai beszédemben, a tőlem megszokott módon közelíték a témához, és a bibliai tanítással egybehangzóan közlöm egyéni felfogásomat. Elsődleges szempont, hogy hirdetnünk, hangsúlyoznunk kell környezetünk, magyar testvéreink helytelen megítélését. Rossz törekvés, mellyel megkülönböztetik a magyarság születési-, vagy éppen mostani lakóhelyét. Minden magyarnak meg kell értenie, hogy csak egy haza létezik a valóságban, a Trianon előtti, melyben helyet kapott minden magyar, aki kényszer nélkül, szíve szerint annak tekinti és mondja magát. A történészek, vagy a tudósok felállíthatnak újabb feltevéseket az ősök bejövételét, vagy letelepedését illetően, de ezekkel nem biztos, hogy közelebb kerülünk egymáshoz. A magyaroknak kell rokonokat, barátokat keresniük Erdélyben, Felvidéken, Vajdaságban, Partiumban, bárhol a világon, ahol azonos nyelvet beszélő embertársaik laknak. Az őshaza megmaradt részében lakók kell kezet nyújtsanak az elszakadt részekben elnyomás alatt levőknek. Az „igen” és a „nem” elegendő ahhoz, hogy a magyar nyelvet beszélő, mára idegen országokba szakadt, de magukat magyarnak érző véreink testvéreiknek tudjanak a baj, a nehézség idején. Ha teljességgel meg lennénk bizonyosodva arról, hogy pusztá együttérzésünkkel ők semmire sem mennek, akkor is fontos kimondanunk, hogy minden magyar együvé tartozik. Amiként többen nem hagyjuk ki Istent a magánéletünkéből, úgy helyesen cselekszünk, ha bevonjuk Őt összmagyarságunk megtartásának igyekezetébe is. Istent választottuk megtartónknak az államalapítást megelőzően és Ő az, akitől jön a megtartás. Isten tudja, hogy miként segít a túlélésben és emberi kötelességünk, hogy akarjuk is ezt. Vigyázzunk azonban, mert már „játszottunk” a szavakkal, amikor az igen, vagy nem döntés előtt állt az ország! Most nem kéri ugyan, de nem is elég a szó. Kevés az igen is, hiszen a mindenkori imádság kérésében a szívünk, a lelkünk játssza az elsődleges szerepet. Tehát ma szólnunk sem kell, csupán egyet éreznünk. Csak erre van szükség, semmi másra!

Kedves Testvéreim! Kemény, de ugyanakkor példa értékű a mai bibliai gondolat-ébresztő. Júdás árulásáról tájékoztat Márk evangélista, aki közöl még néhány felvilágosítást, nyugtalanító valóságot, miközben minden idők, árulkodni vágyó embere számára is előlegezi a „jutalmat”. Mindig voltak, vannak, s

talán lesznek olyan emberek, akikbe nem helyezhetünk bizalmat, akikre nem bízhatunk felelősségteljes munkát. Nekik nem a lábukkal van baj, ami miatt ingatag a mozgásuk, sem vállukkal, mely nem bírja a terhelést, hanem a gerincükkel, mely kígyózó mozdulatba tántorog. Néhai Simén Domo-kos, unitárius lelkész úgy fogalmazott, hogy elveszítették gerincüket, aminek köszönhetően a „fajok eredetében” alacsonyabb fokra kényszerülnek.

Júdás alakja sokszor ismétlődik a történelem folyamán, de ezeket nem úgy hívják, hogy „Júdás”, hanem magyar, vagy nem magyar nevek birtokosai. Sőt tanult alattomosággal, járnak közöttünk, mert legtöbbször sem szavuk, sem viselkedésük alapján nem árulják el, hogy ők tulajdonképpen nem Jézus, hanem Júdás követői. A bibliai történetnek van egy másik figyelmeztetése is, ami az öröm. Nem a korabeli tanítványok, vagy közemberek boldogsága érezhető, hanem azoké, akiknek kezében összpontosult a vezetés. A főemberek, a vallási vezetők voltak boldogok, hogy végre akadt ismét egy áruló. Az is érdekes, hogy az öröm akkor vált teljessé, amikor meg is jutalmazhatták a tetteket. Van ilyen öröm és vannak elkövetők, akik akkor boldogok, ha árthatnak valakinek, vagy akkor jutalmaznak, amikor elérte célját a romboló szándék.

A szentlecke utolsó figyelmeztetése is fontos és megszívlelendő. Azt olvassuk, hogy Júdás folyamatosan „módját” kereste annak, hogy a „megfelelő pillanatban” árulja el Jézust. Ebben a cselekedetben, a módszerben nincs is hiba, hiszen aki arra adja fejét, hogy tönkre tegye embertársait, az folyamatosan figyeli a kiszemelt áldozatait. Türelmesen vár az első, hibás lépésre, vagy alkalmas pillanatra, amikor cselekszik. Ettől kezdve aztán semmi és senki nem számít, csak a siker, az érzés, amikor a pénz meglapul a tenyerében. Tagadhatatlan, hogy ma is vannak érdekcsoportok, akiknek elsőrendű elkötelezettsége, hogy ártsanak. Összetartozásunk napja nem jogosít fel megnevezésükre, vagy elítélésükre, hiszen értük, magunkért történő imádkozásra kaptunk lehetőséget Istentől. Ilyen csoportosulásokról tudjuk, hogy örömmel adnak jutalmat újabb árulóknak, akinek sikerül elhallgattatnia egy közösséget.

Nem ismerem a mai Júdások neveit, de ha ennek birtokában lennék is, akkor sem tartom fontosnak, hogy felsoroljam ebben az emlékezésben. Lényeg, hogy ma értük is imádkozunk. Sőt kimondom, hogy kívánom nekik, hogy élvezzék egészséggel elvett jutalmukat. Számunkra azonban egyértelmű a régi parancs, miszerint tegyünk jót mindenkivel, de az is, hogy csak azt tegyünk másokkal, amiként mi is elvárjuk, hogy cselekedjenek velünk. Sőt, szeressük embertársainkat és imádkozzunk ellenségeinkért. Szomorúvá már csak az által válunk, hogy magyar testvéreink közt is vannak bőven Júdások, akik attól sem rettennek vissza, hogy életükre törjenek. Szomorú jelenség a mai napon még az is, hogy nem egyértelmű a vezetők bánata. Azt nem mondom, hogy örülnek a nyelvi fojtogatásnak, de egyelőre gyenge lábakon áll lépésük az adott téma színpadán. Feltevődik a kérdés: Mit tehetünk többet mi, az átlagemberek? Csak azt, hogy nem adunk pénzt az árulóknak. Júdás pénze nem számottevő. Szinte jelképes összeg. Az már jelentősebb, ha az ügy elárulására figyelünk. Az már csak ráadás, ha valaki saját megsemmisüléséért pénzt áldoz, s aztán még örül is neki. Az utolsó figyelmeztetés során elmondhatom, hogy szüntelen rajtunk vannak a figyelő szemek. Néznek, vizsgálják, hogy mikor, miben hibázunk, vagy válunk számon kérhetővé, mint a rossz gyermek. Rajtunk van vizsla szemük, hogy észrevegyék a legkisebb hibát is, ami miatt elmaraszthatnak, mint, aki rosszul végezte feladatát. Nem sorolom, hogy melyek voltak ezek az „alkalmasnak” mondható pillanatok, amikor előtérbe kerültek a pénzt kínáló „vezetők”, hiszen jól dolgoztak a Júdások is. Ebben az esetben nem kis pénz ütötte némelyek markát és lényegesnek számított az öröm is a kimondott ne-

mekért. Itt az idő, hogy végre belássa minden magyar a vagy, vagy, az igen és nem közti különbséget. Gondolkodjunk el azon, hogy hány embernek van a helyes döntést követően öröme, és hánynak szertünk könnyel és szomorúsággal telt napokat! Számunkra csak az lehet fontos ma és még sokáig, hogy „nyelvében él a nemzet” országhatáron túl és innen, a Kárpát-medence teljes szélességében és hosszúságában. Adja Isten, hogy meghallgatásra találjon múltban, mában elmondott sok-sok imádságunk és mielőbb megtapasztalja minden magyar az együvé tartozás tiszta örömét!
Ámen.

Dsida Jenő: Utolsó vacsora

Kezében megtörik az ostya.

Az arca ólomszürke már.

(Szétzilált ágyán Mária töpreng:

Merre jár, jaj merre jár?)

Júdás éjsötét szemébe

kapzsi vágyak karvalya ül ki.

(Mária sóhajt csendesen;

Fájdalmas áldás Jézust szülni.)

– Bizony mondom, az Atyához megyek,

mielőtt a Vigasztalót hoznám –

(Mária susogva fohászkodik:

Vezérelj haza hozzám!)

Fáklyások lopóznak a hegyre,

az olajfák furcsán összesuhognak...

(Mária egyedül sírdogál:

Mi lesz holnap?)

Hirtelen bűgő szélvihar hördül,

a Cedron morajlón felrián –

(Mária belesikolt az éjbe:

Meghal, meghal a fiam!)

Almakerék (Mălâncrav, Malmkrog): Erdély egyik legszebb, freskókkal gazdagon díszített gótikus temploma. „A szentélyben jobban kivehetőek a képek, a bal oldali falon a passió jelenetei tűnnek fel, különösen kifejező például a felakasztott, ördögökkel körülvevett Júdás.”

Gróf Széchenyi István
Erdélyi utazás, 1821 (részlet)

„Szombatfalván Bruckenthal báró pompásan lakik; ebből a birtokból valami csodálatosat lehetne csinálni. Mindazokon, akiket Erdélyben megismertem, megfigyeltem, hogy az első pillanatra szívesen barátkozik velük az ember, mivel vendég-szeretők, később azonban kicsinyes eszméik, tudatlanságuk és előítéleteik miatt elviselhetetlenek. Látszik, hogy a törökök szomszédjaik. A felvilágosultságban kevés a különbség s a mohamedánokat bizonyos tekintetben okosabbnak tartom honfitársaimnál, ha tudnák, bizonyára rossz hazafinak minősítenének ezért. De mit tehetek arról, hogy ez így van s hogy világosan látok. A holló is a papagájt szebbnek látná magánál, ha nem ostoba és önző szemmel nézné.

22-én Kománára lovagoltunk ki Bruckenthallal. Én egy báró Mikes méneséből való csődörön ültem. A lónyerítésben és patkócsattogásban nem tudtam beszélni. Ilyen lovon még sohasem ültem s kezdem hinni, hogy Erdélyben többek közt a világ legrosszabb lovai találhatóak.

Mi lenne Erdéllyel, ha tenger venné körül?

Délután Brassó... Vajon elmenjek innen Kőhalomra vagy Csíkszeredába és Ditróra, ahol egyúttal meglátogathatom a borszéki savanyúkutat? A környék kiváltképpen romantikus. Feketehalom körülbelül a százok legcsinosabb fészke. Brassó semmi más helyiséghez nem hasonlít, amit láttam. Láttam itt egy csomó bojárt, a világ utolsó emberei. Leibinger tábornok — számár. Pavianovich alezredes — derék fickó. Villata — vitéz katona; Drosner őrnagy — unalmas, jó öreg ember. A színház meglehetősen kellemes; végtelenül otthonos. Mme Catalani (a világhírű Catalani sógornője) a legszebb hanggal... 23-áigi Brassóban maradtam. Ez a város semmi máshoz nem hasonlít, amit láttam. Ha a tenger a közelben lenne, úgy valami kis hasonlatosságot találhatna benne az ember Korfuval. Mi lenne Erdéllyel, ha tenger venné körül?

24-én a Töröcsvári szorost látogattam meg. Kocsin mentünk odáig... 25-én Kőhalmon át Fogaras. Villata ezredes savoyai ezredében sok elevenséget észleltem. Általában az oláhok, akik Bonapartéhoz jártak iskolába s azután (osztrák szolgálatba léptek, ahogy mondani szokták: „jól összeszedték magukat”). Villata mindent rózsaszínben lát s a fejébe vette bárhol elégedetten és jól élni. Ha ez a hangulat nem adja be soha a kulcsot, úgy ennek bölcsesség vagyis filozófia a neve. A dragonyosok vivásban és kanyarodásban produkálták magukat; s bár nem különösebben, mégse rosszul. Az ezredes kitüntetően kezelte. Személyemnek szólt ez az udvariasság, hogy tűnődésbe ejtsen s a saját önszeretetének hízelegjen vagy ez ezredénél levő állapot továbbmesélőjének akart felhasználni, ezt még mindig kértem magamtól!

26-án nagy nehezen elértem Medgyesig. A fogadóban négy-öt méneskarri tiszt ült, akiknek a pere már három éve tart. A császárt lopták meg 130 ezer pengővel. A tettestársak és beavatottak száma, akik közt tábornokok, parancsnokló altábornagyok, tábornaszernagyok, ezredesek, udvari tanácsosok s az ég tudja még, miféle előkelőségek vannak, a vizsgálatot igen megnehezíti s a végén a császár a mesebeli király kínos helyzetébe kerül, aki hogy igazságot tegyen egész népét akarta felakasztatni, végül azonban hóhérok hiányában, akik maguk is megérték az akasztófára, nem élhetett igazságszító hatalmával. A méneskarri csőcselék, mióta Ausztria áll, sohse volt becsületes, mégis meghagyják! Ostobák vagy gyengék egészen új rendszert bevezetni? 27-én Marosújvárra készültem Mikes grófhhoz: közben annyira megtetszett Küküllő-vár, ahol ép' elhaladtam, hogy egész nap ott maradtam s Bethlen grófnővel s pár parazitájával unatkoztam szakadatlan tété-a-tében egészen a végkimerülésig. Küküllő-várából különben pompás kirándulóhely lehetne...”

Az egyesületünk fő támogatója:

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

Tiltott kastélyok 3. – Küküllővári Hallerek
<https://www.youtube.com/watch?v=iyGir8keScA>